

V Bruseli 20. mája 2022
(OR. en)

9336/22

DEVGEN 100
ACP 60
RELEX 676

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	20. mája 2022
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	8938/22
Predmet:	Obnovené partnerstvo EÚ s najmenej rozvinutými krajinami – závery Rady (20. mája 2022)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o obnovenom partnerstve EÚ s najmenej rozvinutými krajinami, ktoré Rada schválila na svojom 3 870. zasadnutí 20. mája 2022.

**Závery Rady o
obnovenom partnerstve EÚ s najmenej rozvinutými krajinami**

1. EÚ a jej členské štáty sú odhodlané podporovať ambiciózne medzinárodné partnerstvá a zaväzujú sa spoločne hľadať multilaterálne riešenia globálnych výziev s najmenej rozvinutými krajinami v súlade s novým Európskym konsenzom o rozvoji a zohľadňujúc výzvy, ktorým tieto krajiny čelia, pokiaľ ide o dosahovanie Agendy 2030 a jej 17 cieľov udržateľného rozvoja, ako aj cieľov Parížskej dohody. Rada v tejto súvislosti pripomína, že EÚ a jej členské štáty sa zaviazali odstraňovať chudobu, skoncovat' s hladom, zmierňovať zraniteľnosť a riešiť nerovnosti, aby sa zabezpečilo, že sa na nikoho nezabudne.
2. Vzhľadom na zintenzívnenie geopolitického súperenia a rastúcu globálnu konkurenciu Rada zdôrazňuje, že je potrebné posilniť účinný multilateralizmus a spoločne podporovať udržateľné medzinárodné partnerstvá založené na spoločných hodnotách, ľudských právach, rodovej rovnosti a vzájomnom rešpekte. Najmenej rozvinuté krajiny sú cennými geopolitickými partnermi pri zaist'ovaní odolnejšieho a bezpečnejšieho sveta, ako aj udržateľnej a inkluzívnej globálnej obnovy v kontexte pandémie COVID-19 a ruskej agresie voči Ukrajine. Rada vyzýva Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby reagovali na osobitné potreby najmenej rozvinutých krajín prostredníctvom účinného vykonávania týchto partnerstiev v záujme podpory urýchlenia vykonávania cieľov udržateľného rozvoja.
3. Rada pripomína, že oficiálna rozvojová pomoc (ODA) zostáva hlavným zdrojom financovania najchudobnejších krajín, najmä najmenej rozvinutých krajín, ktoré nemajú domácu kapacitu na získanie finančných prostriedkov z iných zdrojov. EÚ a jej členské štáty, ako najväčší globálni poskytovatelia ODA, opätovne potvrdzujú svoj záväzok kolektívne dosiahnuť cieľ, ktorým je do roku 2030 vyčleniť 0,20 % hrubého národného dôchodku pre najmenej rozvinuté krajiny, ktorý je kľúčovým cieľom akčného programu z Addis Abeby. Rada zdôrazňuje význam existujúceho diferencovaného zaobchádzania s najmenej rozvinutými krajinami a víta revíziu kritérií odstupňovania najmenej rozvinutých krajín, pri ktorej sa zohľadnia osobitné výzvy najmenej rozvinutých krajín a okrem príjmov na obyvateľa sa budú brať do úvahy aj ľudské zdroje a hospodárska a environmentálna zraniteľnosť.

4. Rada víta skutočnosť, že akčný program z Dauhy prijatý v marci 2022 obsahuje záväzok prijať konkrétnejšie kroky na podporu najmenej rozvinutých krajín a zdôrazňuje význam záväzkov EÚ, členských štátov a európskych rozvojových bánk a finančných inštitúcií, pokiaľ ide o jeho vykonávanie. So záujmom očakáva druhú časť 5. konferencie Organizácie Spojených národov o najmenej rozvinutých krajinách naplánovanú na rok 2023 a vyzýva na dosiahnutie ambiciózneho výsledku. Rada ďalej pripomína, že je dôležité riešiť osobitné výzvy krajín, ktoré postupujú z kategórie najmenej rozvinutých krajín na vyššiu úroveň, s cieľom zabezpečiť udržateľný a hladký proces prechodu.
5. Rada pripomína, že prístup EÚ k medzinárodným partnerstvám je založený na udržateľnom a predvídateľnom financovaní a zásadách účinnej rozvojovej spolupráce, na spoločných hodnotách a na čo najlepšom využívaní prístupu Tím Európa. Rada nabáda Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby pri vykonávaní regionálnych a globálnych partnerstiev a stratégií zohľadnili osobitné potreby najmenej rozvinutých krajín, a to na základe inkluzívnych procesov, zásady zodpovednosti a spoločných záujmov. Rada v tomto duchu vyzýva Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby nadviazali na záväzky prijaté na samite EÚ – AÚ, ktorý sa konal 17. a 18. februára 2022 v Bruseli, ako aj na ministerskom fóre EÚ – indicko-tichomorský región, ktorý sa uskutočnil 22. februára 2022 v Paríži.
6. Rada zdôrazňuje, že je dôležité účinne riešiť základné príčiny a kľúčové spúšťače mechanizmy konfliktov a nestability, ktoré postihujú mnohé najmenej rozvinuté krajiny, vrátane nerovností, nedostatočnej demokratickej a dobrej správy vecí verejných a právneho štátu, zmeny klímy a boja o prírodné zdroje. Rada v tejto súvislosti takisto zdôrazňuje, že je potrebné pokračovať v riešení základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania. Tieto výzvy podčiarkujú kľúčovú úlohu integrovaných a udržateľných prístupov založených na prepojení medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom a dôležitosť uskutočňovania spoločných analýz konfliktov. Rada konštatuje, že chudoba a nerovnosť, najmä v najmenej rozvinutých krajinách, zvyšujú riziko konfliktu a nestability. Rada v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné predchádzať novým krízam a reagovať na ne, budovať odolnosť s cieľom riešiť príčiny nestability a podporovať inkluzívnu a udržateľnú obnovu v súlade s prístupom „vybudovania lepšej a ekologickejšej spoločnosti“, ktorý sa riadi cieľmi udržateľného rozvoja, pričom by sa mali riešiť všetky druhy nerovností a nemalo by sa na nikoho zabudnúť.

7. Rada berie s hlbokým znepokojením na vedomie významný negatívny vplyv ruskej agresie voči Ukrajine na celosvetovú potravinovú bezpečnosť a ceny potravín. To prispieva k už aj tak znepokojivej celosvetovej situácii v oblasti potravinovej bezpečnosti spôsobenej pandémiou COVID-19, zmenou klímy a inými globálnymi výzvami, ktoré majú vplyv najmä na najmenej rozvinuté krajiny a krajiny, ktoré sú najviac závislé od vonkajších dodávok potravín, energie a hnojív, ako zdôraznila skupina OSN pre reakciu na krízy. Rada v tejto súvislosti opätovne potvrdzuje, že je potrebná včasná a účinná koordinácia s medzinárodnými organizáciami a inými relevantnými partnermi a iniciatívami, ako sú FAO a iné agentúry so sídlom v Ríme, Globálna aliancia G7 pre potravinovú bezpečnosť a iniciatíva FARM, aby sa zintenzívnilo medzinárodné úsilie o riešenie globálnych obáv týkajúcich sa potravinovej a výživovej bezpečnosti. Rada osobitne zdôrazňuje potrebu posilniť vlastné udržateľné kapacity najmenej rozvinutých krajín na výrobu potravín, ako aj diverzifikovať ich potravinové dodávateľské reťazce a obmedziť prekážky, ktoré bránia otvorenému obchodu s potravinovými komoditami. EÚ bude v súlade s oznámením z marca 2022 s názvom „Zaistenie potravinovej bezpečnosti a posilnenie odolnosti potravinových systémov“ naďalej podporovať partnerské krajiny, najmä tie najzraniteľnejšie, pri ich prechode na odolné a udržateľné potravinové systémy.
8. Rada zdôrazňuje veľmi vysokú zraniteľnosť najmenej rozvinutých krajín, pokiaľ ide o zmenu klímy, stratu biodiverzity a zhoršovanie životného prostredia, a ich významnú úlohu pri ochrane klímy a zachovávaní biodiverzity. Rada so zreteľom na Parížsku dohodu a Glasgowský klimatický pakt uznáva osobitné potreby a výzvy najmenej rozvinutých krajín v súvislosti s adaptáciou na zmenu klímy a jej zmierňovaním. Rada okrem toho víta pokrok, ktorý sa v súvislosti s najmenej rozvinutými krajinami dosiahol na 26. konferencii zmluvných strán UNFCCC, a nedávnu prácu IPCC, ako napríklad jeho príspevok o „dôsledkoch, adaptácii a zraniteľnosti“. Vyzýva, aby sa na 15. konferencii zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite prijal nový ambiciózný globálny rámec pre biodiverzitu s jasnými cieľmi a dôsledným a transparentným režimom vykonávania, ktorý budú dopĺňať aj primerané finančné a nefinančné zdroje kľúčové pre najmenej rozvinuté krajiny. Rovnako ako v iných krajinách by sa politiky v najmenej rozvinutých krajinách v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja, adaptácie na zmenu klímy, ochrany a udržateľného využívania biodiverzity, integrovaného hospodárenia s vodnými zdrojmi a boja proti degradácii pôdy, odlesňovaniu a dezertifikácii, ako aj opatrenia zamerané na pripravenosť na katastrofy mali vykonávať integrovaným a súdržným spôsobom s cieľom podporiť odolnosť proti zmene klímy a udržateľné riadenie prírodných ekosystémov, čoho príkladom je napríklad akcelérator Veľký zelený múr.

9. Rada so znepokojením konštatuje, že kríza spôsobená ochorením COVID-19 jasne poukázala na vysokú zraniteľnosť najmenej rozvinutých krajín voči vonkajším otrasom a spomalila dosahovanie cieľov udržateľného rozvoja v týchto krajinách, najmä pokiaľ ide o ľudský rozvoj. Rada vyzýva Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby kládli osobitný dôraz na ľudský rozvoj v najmenej rozvinutých krajinách uplatňovaním holistického prístupu v oblasti zdravia a ľudských práv, potravinovej bezpečnosti a výživy, vzdelávania, digitalizácie, prístupu k sociálnej ochrane a vytvárania dôstojných pracovných miest. Rada v tejto súvislosti pripomína význam transformačného prístupu, ktorý rieši základné príčiny rodových nerovností, a zároveň zdôrazňuje, že presadzovanie rodovej rovnosti, posilnenie postavenia žien a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti, ako aj riešenie viacnásobnej diskriminácie, ktorej čelia zraniteľné alebo marginalizované osoby, je práve v najmenej rozvinutých krajinách zásadne dôležité a predstavuje pre EÚ prioritu vo všetkých oblastiach činnosti. Rada pripomína, že EÚ je naďalej odhodlaná vyvíjať ďalšie úsilie a činnosti s cieľom zabezpečiť presadzovanie, ochranu a napĺňanie všetkých ľudských práv a úplné a účinné vykonávanie Pekinskej akčnej platformy a akčného programu Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD) a výsledkov konferencií venovaných ich preskúmaniu a v tejto súvislosti naďalej podporuje sexuálne a reprodukčné zdravie a práva (SRZP). Vzhľadom na uvedené EÚ potvrdzuje svoje odhodlanie presadzovať, chrániť a uplatňovať právo každého jednotlivca na úplnú kontrolu nad otázkami súvisiacimi s jeho sexualitou a sexuálnym a reprodukčným zdravím a na slobodné a zodpovedné rozhodovanie sa v týchto otázkach bez diskriminácie, nátlaku a násilia. EÚ ďalej zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť všeobecný prístup ku kvalitným a cenovo dostupným komplexným informáciám o sexuálnom a reprodukčnom zdraví a vzdelávaniu v tejto oblasti vrátane komplexnej sexuálnej výchovy, ako aj k zdravotnej starostlivosti.
10. Rada vyzýva Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby ďalej podporovali posilňovanie kapacít systémov zdravotnej starostlivosti a verejných infraštruktúr v najmenej rozvinutých krajinách s cieľom dosiahnuť všeobecne dostupnú zdravotnú starostlivosť. Osobitná pozornosť by sa mala venovať regulačným rámcom a výrobným kapacitám vo farmaceutickom sektore, ako aj zlepšeniu prístupu k vode, sanitácii a hygiene (WASH) a základným zdravotníckym službám. Rada v tejto súvislosti zdôrazňuje iniciatívy Tímu Európa vyvíjané v Afrike, ktoré zahŕňajú napríklad zdravotnú bezpečnosť a predchádzanie pandémie a pripravenosť a reakciu na ne, digitálne zdravotníctvo, výrobu vakcín, liekov a technológií súvisiacich so zdravotníckymi výrobkami a prístup k nim, ako aj podporu inštitútov verejného zdravia.

11. Rada zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa podporovalo posilnenie vzdelávacích systémov v najmenej rozvinutých krajinách s cieľom umožniť spravodlivý a inkluzívny prístup ku kvalitnému vzdelávaniu pre všetkých, s osobitným zameraním na dievčatá a mladé ženy, osoby so zdravotným postihnutím a osoby v najzraniteľnejších situáciách. Rada zdôrazňuje, že je potrebné venovať osobitnú pozornosť strave, ktorú deti a dospievajúci potrebujú na to, aby mohli rásť a naplno rozvíjať svoj potenciál, a to aj prostredníctvom školských programov zameraných na zdravie a výživu. Rada zdôrazňuje dôležitosť mladých ľudí pri formovaní budúcnosti svojich krajín, ako aj potrebu poskytnúť im vyhliadky do budúcnosti založené na rozvoji zručností a lepšej integrácii v súlade s potrebami miestneho trhu práce. Rada vyzýva Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby v najmenej rozvinutých krajinách podporovali budovanie kapacít v oblasti základného a sekundárneho vzdelávania, technického a odborného vzdelávania a prípravy, ako aj v inštitúciách vysokoškolského vzdelávania a výskumu. Rada v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je dôležité zapojiť výskumných pracovníkov z najmenej rozvinutých krajín do obnoveného procesu úvah o výzvach špecifických pre jednotlivé krajiny a regióny a o vhodných nástrojoch na ich riešenie.
12. Rada nabáda Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby pokračovali vo svojom úsilí o posilnenie vnútorných kapacít hospodárstiev najmenej rozvinutých krajín podporou udržateľného rozvoja, obchodu a odolných hospodárstiev, a to aj prostredníctvom štrukturálnych reforiem zameraných najmä na posilnenie mobilizácie domácich zdrojov, riadenie verejných financií, dobrú správu vecí verejných a zlepšovanie podmienok pre rozvoj súkromného sektora a priame zahraničné investície, ako aj zodpovedné správanie podnikov a normy náležitej starostlivosti na miestnej úrovni. Rada uznáva úlohu, ktorú pri dosahovaní týchto cieľov zohráva rozpočtová podpora a budovanie kapacít vrátane odborných znalostí európskeho verejného sektora a partnerstiev na rovnocennom základe, ak to podmienky umožňujú. Rada poukazuje na štrukturálnu zraniteľnosť trhu práce v najmenej rozvinutých krajinách a na vplyv pandémie COVID-19 na výrobu a produktivitu a zdôrazňuje, že je dôležité podporovať zamestnanosť a dôstojnú prácu, ako aj posilňovať inštitúcie trhu práce. Rada okrem toho vyzýva na včasné, koordinované a transparentné vykonávanie „spoločného rámca pre zaobchádzanie s dlhmi nad rámec DSSI“ a iniciatívy týkajúcej sa dobrovoľného smerovania zvláštnych práv čerpania alebo voľne použiteľných mien z členských štátov a z iných krajín so silnou vonkajšou pozíciou pre zraniteľné krajiny s cieľom podporiť ich obnovu.

13. Rada vyzýva Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby nadviazali na ciele stratégie Global Gateway (Globálna brána) s cieľom uľahčiť verejné a súkromné investície do udržateľnej pripojiteľnosti a kvalitnej infraštruktúry, a to na základe potrieb a príležitostí miestnych a regionálnych hospodárstiev a komunit, ktoré boli identifikované v rámci dialógov s partnerskými krajinami, ako aj na základe strategických záujmov EÚ. Rada tiež vyzýva Komisiu, aby v koordinácii s ESVČ, ako aj členskými štátmi a európskymi rozvojovými bankami a finančnými inštitúciami:

- preskúmala možnosti poskytovania technickej pomoci najmenej rozvinutým krajinám na základe prístupu Tím Európa tam, kde je to možné, s cieľom podporiť rozvoj udržateľných a financovateľných projektov a vytvorenie prostredia priaznivého pre zvýšenie udržateľného financovania a investícií,
- preskúmala spôsoby inovatívneho a inkluzívneho financovania na mobilizáciu súkromného kapitálu pre najmenej rozvinuté krajiny, pričom sa zohľadnia existujúce najlepšie postupy a súvisiace medzinárodné iniciatívy vrátane partnerstva G7 pre infraštruktúru a investície.

Projekty v oblasti pripojiteľnosti by sa mali plánovať a realizovať v súlade s najprísnejšími sociálnymi, hospodárskymi a environmentálnymi normami.

14. Rada tiež uznáva kľúčovú úlohu, ktorú v rámci inkluzívneho a udržateľného rozvoja zohrávajú miestne orgány a organizácie občianskej spoločnosti, ktoré pôsobia ako nezávislí aktéri správy vecí verejných a rozvoja, a to samostatne, aj ako realizační partneri. Rada vyjadruje znepokojenie nad znižujúcim sa priestorom pre občiansku spoločnosť a zdôrazňuje zásadný význam ochrany a podpory občianskeho priestoru pre občiansku spoločnosť v mnohých najmenej rozvinutých krajinách. Relevantnými nástrojmi európskej politiky spolupráce s najmenej rozvinutými krajinami sú aj decentralizovaná spolupráca a odborné znalosti verejného sektora, keďže posilňujú inštitucionálne kapacity a konsolidujú miestny hospodársky rozvoj a správu vecí verejných.

15. Rada nabáda Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby na posilnenie spolupráce s najmenej rozvinutými krajinami a pri vykonávaní Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, NDICI – Globálna Európa využívali prístup Tím Európa. V rámci tohto nového holistického a inkluzívneho prístupu by sa mali mobilizovať všetky nástroje dostupné pre najmenej rozvinuté krajiny, najmä iniciatívy Tímu Európa a nástroje európskej finančnej štruktúry pre rozvoj, ako je Európsky fond pre udržateľný rozvoj plus (EFSD+), a to prostredníctvom posilnenej úlohy európskych rozvojových bánk a finančných inštitúcií vrátane Európskej investičnej banky (EIB) a Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR) a v spolupráci s miestnymi a regionálnymi bankami, ako aj inými medzinárodnými aktérmi. Osobitná pozornosť by sa mala venovať špecifickým výzvam v súvislosti s uplatňovaním postupov a nástrojov v najmenej rozvinutých krajinách, najmä nestabilnej situácii, situácii počas konfliktu alebo po jeho skončení.
16. Rada zdôrazňuje, že je dôležité zvyšovať súdržnosť a zviditeľnenie partnerstva EÚ s najmenej rozvinutými krajinami na základe prístupu Tím Európa, napríklad prostredníctvom stratégie Global Gateway, a konštatuje, že je potrebné pokračovať v koordinovanej komunikačnej stratégii na boj proti dezinformáciám. Rada vyzýva Komisiu, ESVČ, EIB, EBOR a členské štáty, aby zabezpečili účinnú komunikáciu a diplomatickú osvetu v súvislosti so spoločným úsilím EÚ v rámci prístupu Tímu Európa, a to aj prostredníctvom koordinácie medzi delegáciami EÚ a členskými štátmi.